

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2790/2018
15.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Радисављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Управе за извршење кривичних санкција, Окружни затвор у Зајечару, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3633/17 од 12.06.2018. године, на седници већа одржаној дана 15.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3633/17 од 12.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П1 547/17 од 19.07.2017. године, исправљеном решењем истог суда П1 547/17 од 01.10.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа и части исплати износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.01.2015. године као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 293.260,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3633/17 од 12.06.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавеже тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа исплати износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.01.2015. године као дана пресуђења до коначне исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 246.576,00 динара, док је део захтева од досуђеног износа до износа од 293.260,00 динара одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код тужене као службеник ... у Окружном затвору у Зајечару све до доношења решења о удаљењу са посла од 06.07.2009. године до окончања дисциплинског поступка који је покренут закључком од 06.07.2009. године због теже повреде радних дужности -уношење у завод или изношење из завода забрањених ствари за рачун осуђених. Тужиоцу је решењем управника Окружног затвора у Зајечару од 16.11.2009. године изречена мера-престанак радног односа. Наведено решење је решењем Министарства правде-Управе за извршење и кривичних санкција од 05.01.2010. године преиначено по службеној дужности у погледу квалификације дисциплинског престапа, док је у осталим деловима у којима је тужилац оглашен одговорним због теже повреде радне дужности и изречена мера престанка радног односа првостепено решење потврђено. Пресудом Управног суда у Београду У 17639/10 од 24.03.2011. године поништено је наведено другостепено решење. Министарство правде-Управа за извршење кривичних санкција је 05.05.2011. године донело решење којим је потврђено првостепено решење, које је Управни суд у Београду пресудом У 6628/11 од 24.02.2014. године поништио и предмет вратио надлежном органу на поновно одлучивање, након чега је решењем Министарства правде од 15.07.2014. године поништено решење управника Окружног затвора у Зајечару од 16.11.2009. године. Решењем управника Окружног затвора у Зајечару од 08.09.2014. године обустављен је дисциплински поступак против тужиоца због апсолутне застарелости вођења дисциплинског поступка, а решењем од 20.10.2014. године тужилац је враћен на радно место ... почев од 22.10.2014. године. Вештачењем је утврђен интензитет и трајање душевних патњи тужиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде угледа и части који су настали спровођењем дисциплинског поступка што представља повреду његовог телесног и душевног интегритета у таквом степену да оправдавају досуђени новчани износ ради сатисфакције. Међутим, другостепени суд је закључио да није основан тужбени захтев за накнаду овог вида нематеријалне штете, јер је по оцени другостепеног суда тужилац враћен на рад услед наступања апсолутне застарелости вођења дисциплинског поступка, што је довољна сатисфакција, односно лично задовољење, па би обавезивање тужене на новчану накнаду било противно сврси којој та накнада служи, те је због погрешне примене материјалног права преиначио првостепено пресуду и одбио тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Чланом 200. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањене животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Ставом 2. истог члана, прописано је да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

У смислу одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, повреда угледа и части подразумева скуп објективних и субјективних елемената, које је потребно ценити у свакој конкретној ситуацији. Част је скуп човекових врлина и мишљење које појединац има о себи самом, а углед је објективна категорија која подразумева став и мишљење које има средина о личности неког појединца. Дакле, да би се оштећеном лицу признало право на новчану сатисфакцију због наведеног вида нематеријалне штете, потребно је постојање узрочно-последичне везе између догађаја којим је штета изазвана и настанка нематеријалне штете, као и уверење суда да је у конкретном случају правично досудити оштећеном лицу новчану сатисфакцију.

Врховни касациони суд је нашао да је правилна оцена другостепеног суда да је неоснован захтев за накнаду нематеријалне штете, с обзиром нема узрочно последичне везе између радње туженог и настанка нематеријалне штете за коју тужилац тврди да ју је претрпео.

У конкретном случају дисциплински поступак који је вођен против тужиоца обустављен је решењем управника Окружног затвора у Зајечару од 08.09.2014. године, због наступања апсолутне застарелости вођења дисциплинског поступка, након чега је тужилац враћен на радно место Поступак је у потпуности вођен у складу са законским овлашћењима органа тужене државе. Да би се досудила правична новчана накнада нематеријалне штете, у смислу члана 200. Закона о облигационим односима, потребно је да је штета проузрокована противправним, односно незаконитим или неправилним радом државних органа. С обзиром да одлука по дисциплинској мери није донета, тужилац се не може користити правом из члана 200. Закона о облигационим односима, јер штета није ни настала пошто су његов углед и његова част били заштићени током наведеног поступка до доношења одлуке. Уколико је тужилац, због сумње да је извршио тежу повреду радних дужности, био изложен непријатностима од стране свог окружења, колега, пријатеља и породице, то не може бити основ за одговорност

тужене чији су органи обављали послове из своје надлежности и у складу са законом. Из наведених разлога, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић